

Protokół

8. posiedzenia, 2. sesji, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 30. Października 1890.

Początek o godzinie 11 min. 25 przed południem.

Przewodniczący Marszałek krajowy J. ().
Eustachy Książę Sanguszko.

Sekretarze pp. Stanisław Jędrzejowicz,
Dr. Włodzimierz Kozłowski, Konstanty Teliszewski,
Antoni hr. Wodzicki.

Obecnych posłów 123.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. radca dworu
Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów, otwiera posiedzenie i oznajmia, że protokół z 7 posiedzenia złożonym jest do przejrzania w biurze sejmowem.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 30. października b. r., które przydzielono następującym komisjom :

Komisji administracyjnej L. s. 525, 526, 529, 535, 547, 571.

Komisji prawniczej L. s. 527, 528.

Komisji budżetowej L. s. 530, 531, 532, 533, 536, 537, 544, 545, 546, 548, 549, 560, 561, 562, 564, 568.

Komisji petycyjnej L. s. 534, 563, 565, 566, 567, 569, 570.

Komisji szkolnej L. s. 538, 539, 540, 541, 542, 543.

Komisji drogowej L. s. 572.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest pierwsze czytanie

sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy gminnej dla miast nieobjętych ustawą z dnia 13. marca 1889 (Nr. 24. Dz. u. k.) i dla miasteczek.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gminnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o administracji 1-milionowym funduszem pożyczkowym na budowę koszar dla c. i. k. wojska.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia posiadłości pozostałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych „Hołosków i Mołodyłów“ powiatu Nadwórniańskiego, ze związku tychże gmin i utworzenia z nich nowej samoistnej gminy pod nazwą „Dobrowola Hołoskowska“.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z przedłożeniem petycji gminy miasta Przemyśla o zezwolenie na pobór opłat od przedstawień teatralnych i innych widowisk publicznych w celu uposażenia domu przytułku i pracy, ufundowanego ku uczczeniu czterdziestoletniej rocznicy wstąpienia na tron Jego Ces. i Król. Mości.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gminnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z petycji gminy i obszaru dworskiego Wilamowice i innych, w sprawie utworzenia w tej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z petycji gminy Markuszowa, względem przeniesienia takowej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Strzyżowie i c. k. Starostwa rzeszowskiego do okręgu c. k. Sądu powiatowego we Frysztaku i c. k. Starostwa w Jaśle.

Sprawozdawca poseł Sawczak wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Stanisława

Stadnickiego w przedmiocie uregulowania wymiaru podatku dochodowego, uzyskiwanego z prawa propinacyi.

Marszałek udziela głosu p. Stanisławowi Stadnickiemu dla uzasadnienia wniosku.

Przemawia p. Stanisław Stadnicki i wnosi pod względem formalnym odesłanie powyższego wniosku do komisji podatkowej.

Przemawia p. Goldman i wnosi odesłanie powyższego wniosku do komisji prawniczej.

Przemawia p. Wiktor i wnosi odesłanie wniosku p. Stadnickiego do komisji administracyjnej.

Przemawia p. Teliszewski i wnosi również odesłanie powyższego wniosku do komisji administracyjnej.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi odesłanie wniosku p. Stadnickiego do komisji podatkowej.

Marszałek podaje do poparcia wniosek odesłania wniosku p. Stadnickiego do komisji podatkowej.

Izba popiera ten wniosek.

Następnie odrzuca Izba wniosek p. Goldmana co do odesłania wniosku p. Stadnickiego do komisji prawniczej, — popiera zaś wniosek odesłania go do komisji administracyjnej.

Przy głosowaniu uchwała Izba większością głosów odesłanie wniosku p. Stadnickiego do komisji podatkowej.

Na wniosek p. JE. Ziemiałkowskiego uchwała Izba odstąpienie wszystkich petycji, w tym przedmiocie wniesionych, z komisji administracyjnej do komisji podatkowej.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej z wniosku posła Harasimowicza w przedmiocie pomocy dla pogorzalców gminy miasta Mikołajowa jakoteż z petycji Zwierzchności gminnej miasta Mikołajowa, wniesionej w tejże samej sprawie.

Sprawozdawca poseł Scipio czyta sprawozdanie o powyższej petycji z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją L. s. 60 gminy miasta Mikołajowa o bezprocentową pożyczkę zł. 20.000 i nad pierwszą częścią wniosku p. Herasimowicza, — przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Natomiast, po zbadaniu rozmiarów klęski pożaru, którą mieszkańcy gminy Mikołajów d. 28 lipca r. b. dotknięci zostali, a w załatwieniu drugiej części wniosku p. Herasimowicza o zapomogę dla tych pogorzalców, — komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzelcom gminy miasta Mikołajów udziela się z funduszków krajowych zł. 500 zapomogi.

Przemawia p. Herasimowicz i wnosi udzielenie pogorzelcom gminy miasta Mikołajowa zapomogi w kwocie 1.000 zł a. w.

Sprawozdawca sprzeciwia się temu wnioskowi i obstaje przy wniosku komisji.

Marszałek podaje do poparcia wnioski p. Herasimowicza.

Izba popiera dostatecznie ten wniosek.

Przewodnictwo obejmuje Zastępcę Marszałka krajowego.

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek p. Herasimowicza i uchwała zgodnie z wnioskiem komisji udzielenie pogorzelcom gminy Mikołajowa z funduszków krajowych 500 zł. zapomogi.

Następnie uchwała Izba zgodnie z wnioskiem komisji przejście do porządku dziennego nad petycją gminy miasta Mikołajowa, i nad pierwszą częścią wniosku p. Herasimowicza o bezprocentową pożyczkę w kwocie 20.000 zł.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej z wniosku pośta Łączyńskiego w przedmiocie zapomogi dla pogorzalców gminy Dobrosin.

Sprawozdawca poseł Scipio odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Pogorzelcom gminy Dobrosin w powiecie Żółkiewskim, którzy ponieśli klęskę w dniu 2. b. m., przeznaczają się z funduszu krajowego zł. 200 jednorazowej zapomogi.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej z petycji pogorzalców Zarzecza o zapomogę.

Sprawozdawca poseł Scipio przedstawia następujący wniosek komisji budżetowej w załatwieniu powyższej petycji:

„Pogorzelcom gminy Zarzecze w powiecie Jasielskim, którzy ponieśli klęskę dnia 21. wrze-

śnia r. b., przeznaczają Sejm z funduszków krajowych zł. 150 jednorazowej zapomogi.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji budżetowej bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia gminy Machliniec z okręgu c. k. sądu powiatowego w Żurawnie i c. k. starostwa w Żydaczowie, do okręgu c. k. sądu powiatowego i c. k. starostwa w Stryju.

Sprawozdawca poseł Klemensiewicz odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ponawiając uchwały swoje z dnia 25. września 1882 i 9. października 1888 (po myśli ustawy z dnia 11. czerwca 1868 Nr. 59 Dz. p. p.) wyraża c. k. rządowi opinię, iż wielce pożądanem jest dla dobra mieszkańców gminy Machliniec, aby gmina ta przeniesioną została z okręgu c. k. sądu powiatowego w Żurawnie i c. k. starostwa w Żydaczowie do okręgu c. k. sądu powiatowego i c. k. starostwa w Stryju.

Przemawia c. k. radca dworu Włodzimierz hr. Łoś, jako komisarz rządowy.

Po przemówieniu sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o projekcie Wydziału krajowego do ustawy o przeniesieniu:

- a) gmin i obszarów dworskich Łopuszna, Łukawica i Monasterzec z okręgu reprezentacji powiatowej w Drohobyczu do okręgu takiejże reprezentacji w Samborze;
- b) gminy i obszaru dworskiego Mileczyce z okręgu reprezentacji powiatowej w Mościskach do okręgu takiejże reprezentacji w Rudkach.

Sprawozdawca poseł Klemensiewicz uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o zmianie obszarów Reprezentacyj powiatów w Drohobyczu, Samborze, Mościskach i Rudkach.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam:

Art. I.

Gminy i obszary dworskie Łopuszna, Łukawica i Monasterzec mają być przeniesione z okręgu reprezentacyi powiatowej w Drohobyczu do okręgu reprezentacyi powiatowej w Samborze. Gmina i obszar dworski w Milezycach mają być przeniesione z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Mościskach do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Rudkach.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz wnosi głosowanie „en bloc“ nad całym projektem ustawy.

Izba zgadza się na ten wniosek i uchwała „en bloc“ cały projekt ustawy.

Uchwaliwszy następie na wniosek sprawozdawcy przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania — uchwała Izba cały projekt ustawy w trzeciem czytaniu.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji Wydziału powiatowego w Buczaczu o zaprowadzenie odrębnych, do potrzeb ludu zastosowanych, czytanek dla szkół wiejskich.

Sprawozdawca poseł Rayski odczytuje sprawozdanie komisji z petycji wyżej wymienionej z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję L. s. 62 Wydziału powiatowego w Buczaczu o zaprowadzenie odrębnych do potrzeb ludu zastosowanych czytanek, odstępuje się Radzie szkolnej krajowej.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej:

- a) z petycji Józefa Gutowskiego, nauczyciela szkoły ludowej w Łomnicy, powiatu Nowo-Sandeckiego, o rozpatrzenie sprawy dyscyplinarnej przeprowadzonej przeciw niemu w r. 1887 przez Radę szkolną okręgową;
- b) z petycji ośmiu włościan gminy Zawałowa, proszących o przeprowadzenie śledztwa przeciw nauczycielowi szkoły ludowej Kurmanowi, a ewentualnie o obsadzenie posady innym nauczycielem.

Sprawozdawca poseł Stan. Tarnowski młodszy odczytuje sprawozdanie komisji o petycji powyższej, pod a) wymienionej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją L. s. 128 Józefa Gutowskiego, nauczyciela ludowego w Łomnicy pow. Nowy Sącz, o rozpatrzenie śledztwa dyscyplinarnego, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca p. St. Tarnowski młodszy odczytuje sprawozdanie komisji o petycji powyżej pod b) zamieszczonej, z następującym wnioskiem komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję L. s. 211 ośmiu włościan gminy Zawałowa odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sekretarz p. Stanisław Jędrzejowicz odczytuje następującą interpelację do c. k. komisarza rządowego:

I n t e r p e l a c y a

do P. c. k. komisarza rządowego.

Według komunikatów ogłoszonych w dziennikach wiedeńskich, ma być z dniem 1. stycznia 1891 r. zaprowadzoną we Węgrzech reforma kolejowych taryf towarowych.

Ogłoszone obecnie w „Zeitschrift für Eisenbahnen“ wysokości taryf, jakie od 1. stycznia 1891 r. we Węgrzech mają obowiązywać, wykazują w relacjach między Wiedniem a Pesztem dla ładunków całowozowych zniżenie obecnych taryf o 27 do 38%, a taryfy w relacji z Fiume, mają być jeszcze bardziej obniżone.

Znaną jest wszystkim walka konkurencyjna, jaką znosić musi nafta galicyjska z produktami dystalarni nafty we Fiume i we Węgrzech, i że wskutek wypowiedzenia taryf galicyjsko-węgierskich zbyt nafty galicyjskiej do Węgier został utrudnionym, a w niektórych relacjach zupełnie uniemożliwionym.

Zamierzona reforma kolejowych taryf towarowych węgierskich zagraża w wysokim stopniu galicyjskiemu przemysłowi naftowemu, a specjalne niżenie taryf w relacji z Fiume, może uniemożliwić konkurencyję i wyprzeć zupełnie naftę galicyjską z targów austriackich i czeskich, które obecnie stanowią główne miejsce zbytu dla nafty galicyjskiej.

Z tych powodów zapytują podpisani:

- I. Czy wiadomo Wysokiemu c. k. Rządowi, że k. Rząd węgierski zamierza zaprowadzić z dniem 1. stycznia 1891 r. reformę taryf towarowych na kolejach węgierskich, wskutek czego obecne taryfy do przesyłek pełnowozowych zostaną niżone o 27 do 38%?
- II. Jakie kroki zamierza Wysoki Rząd przedsięwziąć, aby wskutek tego niżenia taryf, sprzedaż nafty galicyjskiej na targach austriackich i czeskich nie została utrudnioną i zniweczoną?
- III. Czy Wysoki c. k. Rząd zamierza niżyc taryfy dla nafty galicyjskiej na kolejach państwowych do tej samej miary, do jakiej k. Rząd węgierski niżyc taryfy dla nafty

fiumańskiej, i czy zamierza Wysoki c. k. Rząd wpłynąć na koleje prywatne, aby i te taryfy swe dla nafty galicyjskiej do tej samej miary niżycyły?

Wreszcie upraszają podpisani, aby Wysoki Rząd wobec doniosłości i nagłości poruszonej sprawy, raczył jeszcze w bieżącej sesji sejmowej udzielić odpowiedzi na tę interpelację.

Skrzyński.

Gorayski, Scipio, Stan. Jędrzejowicz, Struszkiewicz, Vivien, Wiktor, Gnoiński, Szczepanowski, Wł. Kozłowski, Dr. Czyżewicz, Brykczyński, Koziobrodzki, Biliński, Z. Kozłowski, E. Raczyński, G. Romer, Trzecieski.

Marszałek oświadcza, iż interpelację powyższą zakomunikuje p. c. k. komisarzowi rządowemu.

P. Antoniewicz interpeluje Wydział krajowy, kiedy przedłoży sprawozdanie o wyborze tych posłów, których wybory dotychczas nie zostały zatwierdzone.

Marszałek oświadcza, iż na interpelację tę odpowie Wydział krajowy na jednym z następnych posiedzeń Sejmu.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na wtorek dnia 4. listopada b. r. o godzinie 11 przed południem.

Koniec posiedzenia o godzinie 12 minut 30 po poł.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze:

Antoni Wodzicki w. r.

Włodzimierz Kozłowski w. r.

